

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszavételére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 2.

A király megfontolja a propositiókat.

(-a.) Az a kis optimizmus, amely Andrassy multkori kihallgatása és még inkább a vezérbizottság három napos tanácskozása óta uralja a magyar politikai közvéleményt Andrassy Gyula grófnak pénteki kihallgatása óta nem csökkent sőt határozottan növekedett.

Hiába iparkodott lerontani Fejérváry a koalíció tanácskozása által kellett jó hangulatot avval a hangos kijelentéssel, hogy a király ultimátumát küldött, arra csak igennel vagy nemmel lehet felelni, nem pedig memorandummal vagy propositióval, mert a koalíció igenis propositióval felelt a királyi üzenetre és a király nem utasította vissza ezt a propositiót, sőt a koalíció propositiói rokon-szenves fogadtatásra találtak a királynál és csak két-három pontra nézve vannak még eltérések. Ugy mondják igen beavatott helyen, hogy a koalíció békés hajlandósága rendkívüli hatással van a királyra, aki ezt a hajlandóságot ugyanolyan érzéssel viszonzozza.

Ugy látszik tehát, hiába való volt az ügyvivőknek ismételt bécsi kirándulása, az intrikák nem tudják már többé elfordítani a nemzetet a királynak jóindulatát.

A király megfontolja a koalíció propositióját. Ez már magában is jó jel. Nem utasította el brüszk módon, mint

Fejérváryék gondolták. Ez már eredmény-számba megy. Mert ezzel biztosítva van az alapja a további tárgyalásoknak s nem kell attól lélni, hogy mint a szeptember 23-iki fogadtatás után, végleg megszakadjon az összeköttetés fonala a király és a nemzet törvényes képviselők, a parlamenti többség közt.

A király megfontolja a nemzet óhaj-tásait, amelyeket Andrassy útján a koalíció vezérbizottsága juttatott a trón elé. Jó kézből került az oda. Andrassy és a vezérbizottság tagjai vannak csak be-avatva a dologba. Akármit irjanak is a haladópart lapjai, az csak pusztá találgatás, minden alap nélkül. Még az az egyetlen lap is, amelynek idevonatkozó közleményei eddig némileg hitelre tart-hattak számot, elvesztette hitelét akkor, amikor Ugron kijelentette, hogy ő nem adott semmiféle információt e tekintet-ben. Különben maga Ugron sem vett részt az előzetes tanácskozáson, ahol bővebben tájékozódhatott volna, a vezér-bizottság ülését pedig nyomban ott-hagyta.

Andrassy és társai ismerik csak a helyzetet ma még, ők tudhatják megítélni, érdemes-e további céltalan küzdelem elé állítani a nemzetet vagy nem. Az ő íté-letükben pedig nyugodtan megbizhatik a nemzetnek minden hű fia, mert a hosszú küzdelem, a nagy válság alatt fényesen kiállotta a próbát, úgy hazafi-ságnak, mint bölcs mérsékletük és elv-hűségük.

A király megfontolja a parlamenti többség vezéreinek eléje terjesztett propositiót.

Jó helyen van ott az az elaboratum. A hosszas válság alatt a királynak is volt elég alkalmja meggyőződni róla, hogy a vezérbizottság tagjai úgy a monarchia feltett nagyhatalmi presztizsét, mint a dinasztia és a trón biztosságát és a magyar haza igazi érdekeit egyformán szívükön viselik s egyedül ezen az uton lehet visszaszerezni az ország megzavart békéjét s a monarchiának külföldön meg-ingott tekintélyét.

Az a regime, a melyet e nehéz idők-ben az ügyek vezetésére állított a király akarata, kudarcot vallott minden téren, megingatott minden tekintélyt és még csak halvány reményt sem tud nyújtani, hogy belátható időben visszaállítsa az egyetértést a trón és nemzet között.

A koalíciónak a propositióiban kife-jezett békés hajlandóságba ellenben jogos reményt nyújt arra, hogy rövid idő alatt békét és rendet teremtsen az országban.

Jó helyen van azért az a memoran-dum. Bár az ügyvivő kormány vezetője is Bécsben van, holnap az ő véleményét is meghallgatja a király, mi bizunk benne, hogy annyi balszerencse után az öreg tábornagy is vágyakozik már a béke után s nem fog akadályt gördíteni annak az útjába éppen most, amikor már a legszebb és legjogosabb kilátás nyílik meg a nemzet előtt a minden oldalról óhajtott kibontakozás felé.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Premiére előtt.

Francziából* fordította: Dr N. Gy.

Szindarabját befejezte. Elolvassa a színé-szeknek, jelenetei, azután jönnek az utolsó pró-bák, az első előadás . . . Milyen benyomásai vannak a megpróbáltatások közepette? Ezt a kérdést intézték a lefolyt esztendő színházi szer-zőihez. Először is Jean Richepin-hez fordul-tunk, mint aki legelső színpadunkra hozta egy világszerte csudált műremek, a Don Quichotte átdolgozását. Ez a nagy, erős, bozontos haju, szelid, részben mosolygó, részben szilaj tekin-tetű költő csupa hidegvér.

Becsületemre mondom, mikor fölolvastam darabomat a színészeknek, se látok, se hallok egyebet lelkesedéssel olvasok, játszom, s mind-emellett oly kevésbé vagyok ideges, hogy gyak-

ran észre sem veszem, hogy »hangyáim van-nak« . . . Tudja-e mit jelent ez? Keresztbe vetem a lábaimat, azok megmerednek, a vér-keringés megáll. Nos tehát a kéziratom némely lapjaira önkénytelenül odairom: »lábaim« . . . Ugye érti, mi ez? Egyszer, egy olvasás alkalmával Muret Sully hátam mögött állott. Egy-szerre csak lehajlik, néz, s bámulva kérdi: »Mit irtál ide? Lábaim? Mit akarsz ezzel?« El-nevetem magamat s szétvetem lábaimat melyeket keresztbe vettem olvasásom kezdetén, s melyeket a »hangyák« elleptek. Az első elő-adás estéjén rendszeren a színpalak között állok. A »Miarka« előadása alatt azonban, az Opera Comique-ban, a nézőterem tartózkodtam a kö-zönséggel együtt, a felvonások között pedig a folyosókon sétáltam, mintha más darabját adták volna. »Ez filozófus-szerző. Szorgalmasan keresve találtunk egy másikat is: Henri Lavedant.«

Ő azt mondja, hogy a darabja csak addig érdekli, amíg meg nem írta azt: azután a multé; »Az igazi öröm akkor támad, mikor megjön az eszme. Így történt a »Duel« nél. Sétáltam . . .

egy orvosra gondoltam; azután egy másik em-berre, egy papra. Egy asszony áll kettőjük kö-zött. A pap, az asszony gyóntatója; a doktor, orvosa. A Duel első eszméje . . . elégedett, bol-dog vagyok. Hónapok mulnak el. Második eszme: a pap meg a doktor, testvérek . . . Ah! Most már haladhatunk, dolgozhatunk, van anyag . . . A többi, semmi . . . Ah, de itt a főpróba. Ez is nagy, igen nagy öröm, mikor ez megy. Én nagyon szeretek a nézőtérre lenni, oly közel a publikumhoz, amint csak lehetséges. Még ha égő kemence is a közönség mint a »Medicis« előadások, azt is jóképpel viselem. Nehezemre esik, de mégis csak jó képet vá-gok hozzá.«

Ennyi hidegvér ritkaság. A legtöbb szerző, mikor a nyilvánosság próbája közeledik, nyug-talan, izgatott. Ilyen az az író is, aki a legza-josabb legközvetlenebb sikert aratta vagy egy század óta. M. Rostand Cambó-ban tölti az év nagyobb részét: ott kerestük fel őt. Hogyne fogadta volna szívesen a »Lectures pur tous« képviselőjét, melynek legrégebb munkatársai

szíves tudomására adja nagyrabecsült vevő-nek és a nagyérlemű közönségnek, hogy az ősi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skot és Homespon, valamint angol double mellénykülönlegességei megör-zés szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezkesedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

Kilakoltatott főispán.

Gyuláról táviratozza tudósítónk: A vármegyei főügyész tudvalevőleg kilakoltatási keresetet adott be *Krcsmarik* János megyefőnök ellen azért, mert a főispáni lakást jogtalanul vette igénybe. A keresetet a gyulai járásbíróhoz nyújtották be s ez ügyben tegnap volt a tárgyalás *Nagy* Kálmán járásbíró előtt.

A tárgyalás elé nagy érdeklődéssel néztek az egész városban. Főispán, akit a saját megyéje bírói uton kilakoltat: ez sem minden-napi eset.

Nagy Kálmán járásbíró rövid tárgyalás után meghozta az ítéletet, mely szerint a király ő Felsége a király nevében dr. *Krcsmarik* János gyulai lakost arra kötelezte, hogy a főispáni lakást, melyet jogtalanul elfoglalt, 3 nap alatt hagyja el s a perköltségeket fizesse meg. Az ítélet felebbezésre való tekintet nélkül végrehajtható.

A pártatlan ítélet városszerte nagy lelkesedést keltett. Gyula város független járásbírója, *Nagy* Kálmán nevéhez fűződik az első eset, hogy az alkotmányellenes kormánynak erőszakkal betört főispánját a hazafias és független magyar bíróság ő Felsége a király nevében kilakoltatja.

Nagy Kálmán követendő példát adott kar-társainak a függetlenségben és pártatlanságban.

Érdekes válópör a lyoni törvényszék előtt.

E törvényszék újra alkalmazott egy régi jogi elvet, melynek alkalmazása különösen a mostani viszonyok közt rendkívül érdekes. A házaselek bármelyikének ama jogáról van szó, hogy követelheti az egyházi házasságkötést és ezen lényeges aktust a házassági kötelék fenntartásának nélkülözhetetlen feltételül állíthatja fel. Az ítélet indoklása melyet itt közlünk, eléggé elénk tárja a panaszos nő sérelmeit s mérlegeli az alperes férj magatartása által elkövetett hiba nagyságát.

•Tekintve, hogy az előterjesztett okmá-

nyokból teljesen be van bizonyítva, hogy a vőlegény megígérte menyasszonyának, miszerint a polgári kötés után egyházi házasságot is fognak kötni.

A férj az 1904. január 18-án megkötött polgári házasság után vonakodott egyházi házasságot kötni.

Midőn ekként cselekedett tagadhatlan, hogy nevének leggyöngédebb érzelmeit sértette meg és rajta súlyos igazságtalanságot követett el; alaptalanul állított, hogy a nő együtt élt férjével s ezáltal neki megbocsátott.

1904. augusztus elején a nő elhagyta hitvese házát s minthogy ez elhagyás oka az volt, hogy a férj vonakodott neje kívánságának engedni s eleget tenni annak, ami neje nézve parancsoló lelkiismeretbeli kötelesség volt, a nőnek cselekedete jogosult.

De ez a férj, aki ilyen igazságtalanságot követett el neje ellen, de nem átalott neje ellen panaszt emelni, mert ily körülmények között elhagyta hitvesét. Sőt ezen panasz alapján ellenkeresetet indított neje ellen. De a törvényszék ezen alapon visszautasította, midőn kijelenté, hogy ezen elhagyás a főtiek után föltétlenül törvényes volt.

Tehát az ítélet kimondja a nő javára a válást, aki azt bátran kérte, mert meggyőződése szerint a házasságnak lényeges kelléke hiányzott.

A debreczeni póttartalékosok.

A debreczeni katonai állomásparancsnokság a behívott póttartalékosok közül különösen azokat, akik családfentartók, legközelebb szabadságot fogja. Csak azok közül nem bocsátatnak el senkit, akiket a huszársághoz osztottak be a löllomány ápolására. A póttartalékosok tehát mennek *Viszont Kovács* Gusztáv nem fogja szerencsételni — legalább egyidőre még — a debreczenieket, mert újabb orvosi vizsgálatnak kell magát alávetnie a budapesti törvényszéki orvosok előtt.

A politikai válság.

A tegnaptól többet vártunk. Am ezen a napon látszatra, nyilvánosság előtt nem történt semmi. *Andrássy* nem kapott meghívót a királyhoz, tegnap nem volt audiencia. — Az uralkodó udvari ebédet adott a spanyol infáns tiszteletére. A nap folyamán az osztrák miniszterelnököt s külügyminisztert fogadta még délelőtt.

Hát ez eddig elég simán hangzanék pro foro externo. Igen úgy, csak hogy a kulisszák mögött éppen nem volt ilyen mozdulatlan az élet. Délben a király elnökletével legszorosabb titoktartás mellett közös minisztertanács volt, amely természetesen a béke ügyét tárgyalta. Ezen a tanácskozáson csak *Goluchowski*, *Pitreich* és *Burián* vett részt a királyon kívül. Az az egyik kulissza mögött önként operáció. A másik jelentés *Fejérváry* részvétele az udvari ebédén. Ami egészen természetes dolog ugyan, de csöppöt sem biztató.

Ami már most a döntést illeti, az hétfő ejtött aligha várható. *Andrássy* ma audienciára megy a királyhoz. Bécsben marad azonban a válság rossz szelleme, *Fekérváry* is, aki éppugy mint *Andrássy*, hétfő előtt aligha hagyja el a császárvárost és legnagyobb valószínűség szerint ma szintén az uralkodó elé járul.

Andrássy a békét tökéletesen ki akarja vinni. Tehát úgy, hogy ne lehessen újabb bizonyalmak szülője. *Kossuth* még mindig sötét színben látja a jövőt. *Ugron* újból vehemensen támad egy esti lapban.

Szó van arról is, hogy a béke érdekében két magyar főpap interveniált a királynál, sőt az ő kérelmükre a bécsi nunciatura is. Ezt a hirt persze a legnagyobb föntartással közzöljük.

Mialatt pedig a magyar és osztrák fővárosban a béke szálait bogozzák, a nemzeti ellenállás tovább serénykedik. Abaujban a kormány karhatalommal távolíttatja el a hazafias tisztviselőket. Nem tesz semmit. Békésben

közé tartozik? A dejeuner végére jutottunk a vörös tetejű villa »Etchegoria« falai között. Október végén volt. A meleg, nehézkes déli szél gyöngén mozgatta a tölgyfalombokat. A látóhatáron a közeli, őszi, vörhenyes színt öltött hegyek, melyek között egykor Roland kürtje harsant, az ég alján tiszta körvonalakban rajzolód-tak végig. A költő két fia *Maurices* egy tizen-négy éves nyurga fiú és *Jean*, egy tízéves kedves szőke gyerek, mindkettő koránfejlődött értelmiségű, szépen visszavonultak. Egyedül maradtunk mi hárman: *Madame Rostand*, a költő és én. Három óra lehetett. Egy inas jelentette, hogy a kocsis előállott, melyen *Rostand* befejezéshez közeledő, a szomszéd halmon épült új házához akartunk ellátogatni. Elindultunk. A kocsikerekek csöndesen gördültek a friss esőtől egy kissé megáradt talajon. *M. Rostand* nyakig begombolt köpenyben, monoklival egyik szemén, fején puha nemezkalappal, ujjai között szivarral idézte föl emlékeit. »Óh, a darab föl-olvasása, ez rám nézve igen fontos dolog. Mint-hogy igen sok személy szerepel darabjaiban, mindig igen számos közönség előtt olvasok, husz harmincz ember előtt... Egész nagy közönség... Látom a hatást... Nos tehát az

olvasásnál aratott siker pontosan megfelel az első előadás sikerének. Így például a »*Les Romanesques*« hatása a föl-olvasáskor igen nagy volt. Megkezdik a próbákat... A színészek, kimélet nélkül eredménytelenséget jósoltak... Magam nem tudtam mit gondoljak... A darab végre is éppen olyan sikert aratott, mint az olvasáskor.

A kocsis megállott: megérkeztünk. Gyepes völgy felett, melyen át a Nive rohanó hajjai zuhogtak hatalmas baszkmajor emelkedett üveg-házzal, nagy tornácczal. Először áthaladtunk a csaknem befejezett kerten, amely félig francia félig olasz kert benyomását kelti nagy kömendezéjével, rózsacsoportjaival, melyek között régi híres emberek mellszobrai állottak, dus gyep-pázsitjaival, nyesett fasaival.

A ház tele munkással; a költő mosolyogva panaszkodik lassúságokról. Nézze csak, ez itt a csarnok. Látja ezt a szép festményt, *Henri Martin*-t... Vagy inkább *Jean Veber* képei tetszenek? Tündérmeséket varázsol a falakra. *Riquet à la Houppes* Chat botté, le Petit Poucet... Gyönyörű, micsoda képzelőtehetsége van... Itt lesz a dolgozószobám... A könyvtár is ide nyílik.

Jövendő lakása művészi szépségébe mérülve egészen meglepedkezett arról, hogy miről kezdett beszélni az előbb. »Ah, igen,« kezdé aztán, hogy emlékeztettem rá. »Nohát elolvastuk a darabot, s betanulták. Az utolsó próbákkal azok esélyeivel kezdődnek az igazi aggodalmak.« A *Gyrano* utolsóelőtti próbájára *Rostand* válogatott közönséget hítt össze: körülbelül kétszáz személyt. »A fügyöny felgördültek, *Roxane* előadója *Legault* kisasszony elizen, hogy ő beteg. Talán olvasni fogják a szerepét? Oda az egész hatás. Azt hittem, hogy megbolondulok... Tudja-e ki mentette meg a darabot? A feleségem. Tudta az egész szerepet — tudja minden verseimet — csak egy negyedórát kért ismétlésre, felöltözött, előállott...

»Hogy játszott?«
»Bájosan. Valóságos csuda volt.«
»Hát *Cyrano* estéjén, a történelmi estén mit tett ön?«

»Ime. Emlékeztetik rá, hogy az első fel-olvasás a hotel Bourgeois-ban játszik egy elő-adás alatt: képzelje, XIII. Lajos korabeli urnak öltöztem, s odaegyedtem a színpadi tömeg közé. Most is előttem van egy nő ismerősöm, aki csudálkozva ismert rá a suvedre ebben a

Reggelizés előtt fél pohárSCHMIDTHAUER-féle radio activ
Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél

és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miertis bevásárlásnál össze, nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. — Főszétküld és a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél, Komáromban. Kapható **Nagyváradon**, minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. Az egyedüli természetes keserűvíz, amely kisüvegben is kapható!**Igmándi****keserűvíz**az elrontott gyomro
2—3 óra alatt
teljesen rendbehozta.

ezalatt birói határozattal kilakoltatták a főispánt a megyeházáról.

Részletes tudósításunk egyébként fővárosi expressz közleményeink és telefonjelentésünk alapján a következőkben számol be:

Audiencia nélkül.

Tegnap délelőtt, mint Bécsből jelentik, sem Fejérváry sem Andrassy nem kapott meghívást a királyhoz, de kétségtelen, hogy a mai nap folyamán, mindketten meg fognak jelenni a királynál. Azt nem lehet megmondani, vajjon Andrassy magáévá teszi-e a végleges döntést. Tegnap azért nem volt kihallgatás mert a király Schönbrunnban ment.

A tegnap tehát lényeges fordulatot a válságban alig hozott. Őfelsége délelőtt Gulochowskit és Gautschot fogadta. A királynak előkelő vendége van, egy spanyol infáns időzik Bécsbe, kinek tisztelére udvari ebéd volt. Így Fejérváry csak ma kerül kihallgatásra, Andrassy pedig valószínűleg csak később, úgy hogy hétfőig is eltelik, míg döntés következik be.

Fejérváry, mint a M. T. I. jelenti a délelőttöt a magyar miniszterium palotájában töltötte, ahol folyó államügyeket intézett el. Tegnap, a délelőtt folyamán Fejérváry Géza báró miniszterelnök őfelségéhez nem nyert meghívást. Délig Andrassy Gyula grófot sem értesítették arról, hogy a nap folyamán őfelsége mikor fogadná. Ugy Fejérváry Géza báró miniszterelnök, mint Andrassy Gyula gróf egyelőre őfelsége rendelkezésére Bécsben marad. Így a félhivatalos távirati iroda jelentése.

Andrassy Gyula gróf.

Andrassy Hadik János gróf és Blaskovich Sándor társaságában délig várta a királyi meghívót a Bristolban. Később aztán elment a zokéklubba ebédelni. Politikai körök fölfo-

gása az, hogy Andrassy nagyon alaposan elő akarja készíteni a békét.

Éppen ezért nem tart elfogadhatónak olyan megállapodást, amely esetleg újabb, nagyobb komplikációk magvát hordaná magában.

Jól értesült forrás szerint Andrassy nem írásban terjesztette elő a koalíció választát. Jegyzékét csak utmutatásul használta. Ebben a jegyzékben egyébként nincsenek szigorúan szövegezett pontok, csak alapelvek.

A közös minisztertanács.

Tegnap délben a király elnöklete alatt közös minisztertanács volt, amelyen az uralkodón kívül Sohulowszki, Pitreich és Burián vettek részt. A tanácskozás a legnagyobb titokban folyt. Még délután 2 órakor sem a magyar miniszterium, sem Andrassy nem tudott róla semmit. A tanácskozás tárgyát minden valószínűség szerint a koalíció proppozíciónak megvitatása képezte. A minisztertanács megállapodásához képest Andrassy mai meghívása bizonyos.

Mint a N. Fr. Pr. írja, a király óhaja a minisztertanácsnál az volt, hogy a döntés megfontolásánál minden egyoldalu befolyásolást elkerüljön.

Ezért nem kapott meghívást a tanácskozásra sem Andrassy, sem Fejérváry, mint ellentétes politikai rendszerek képviselői. Döntés egyébként, a tanácskozásból kiszivárgott hírek szerint is, hétfő előtt nem remélhető.

Az ügyvivők.

Fejérváry, délelőtt fél 12-órakor hagyta el a magyar miniszterium házát. Részt vett az udvari ebéden. Most Bécsben várja a fejleményeket, amelyek érthetőleg érdeklik. Hogy az ügyvivő tábornagy szerepe a magyar válság dolgában mennyire ellenszenves, arra nézve nagyon jellemző Goluchowski egy állítólagos nyilatkozata. A külügyminiszter ugyanis hír szerint azt mondotta, hogy nem ő, hanem Fejérváry görđített állandóan akadályokat a kibontakozás útjába.

Ami a többi Bécsben időző magyar ügyvivőt illeti, az ő dicsőségük ideje lejárt. Már

a M. T. I. déli kiadása jelezte félhivatalosan, hogy Vörös László kereskedelmi miniszter és Feilitzsch Artur báró földmívelési miniszter, akik tegnapelőtt délután a külügyminiszter elnöklete alatt megtartott értekezleten résztvettek, este visszatérnek Budapestre, miután az ő bécsi tartózkodásuk nem függ össze a békeakcióval. Nos a hazaérkezés tegnap este meg is történt. Az ügyvivőkkel jött Popovics államtitkár is.

Főpapok a békéért?

A béke érdekében interveniált Samassa József bibornok és Mailáth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök. Az ő kérelmükre a bécsi nunciatura is érvényesítette befolyását még pedig őszentségétől érkezett utasításra. A katolikus egyház fejedelmének jótékony beavatkozása a magyar válság megoldása érdekében, bizonyosan kedves fogadtatásra talál és növeli az ország bizodalját a béke gyors megvalósítása érdekében.

Kossuth.

Kossuth Ferencz legutóbbi cikkéhez Bécsben ugyancsak ferde következtetéseket tűznek. Így többek közt azt is, hogy a katonai kérdést hajlandó másodrangúnak tekinteni. Kossuthnál egyébként a nap folyamán igen sokan kérdezősködtek a kibontakozás felől.

A kíváncsiaknak valami sok részlettel akkor sem szolgálhatott volna, ha akar is. Andrassyval ugyanis a tegnapelőtti audiencia óta telefon útján sem érintkezett. Kossuth különben most sem bizik a béke megkötésében. Annál jobban biznak benne a bécsiek. A császárváros hangulata határozottan békére hajló. A kibontakozás dolgában azonban egyelőre még nagy nehézségeket látnak főnforogni.

A nemzeti ellenállás.

Gyuláról táviratozza tudósítónk, hogy Kálmán járásbíró Krcsmarik főispán kilakoltatását a vármegyeházáról ítéletileg kimondotta. A bíróság törvénytisztelő határozata nagy lelkesedést keltett a városban.

kosztúnben! Egyszerre csak lelkes taps hangzik föl. No mondog, ha ez a rész is ennyire tetszik, a többi is tetszeni fog, mert ugyanolyan érzelmeket fejez ki. Később jut eszembe, hogy nem vagyok feketében, ahogy illik fogadni a felolvasás végén a gratuláló barátokat, akik előtt nem illik ily maskurában megjelennem. A tapsok ismétlődtek. Ott hagytam a szinpadot s fölmentem Cynelén öltözőjébe átöltözni, gépiesen ismételve mint egy gyermek: »C'est un triomphe, c'est un triomphe!«

Megindító emléke egy csudás estének, melyet még meghatóbbá tett az a gyöngéd egyszerűség, amelylyel az egész est elbeszélte. A házból kijövet Rostand egy kavicsot piszkálva sétabotjával, így szólott: »Elhiheti, hogy soha sem lesz még egy ilyen estém. Ha szabad volnék, sem mennék el több főpróbára. De a feleségem ebbe nem egyezik belé.«

Sokkal több szerző van, mint az ember gondolná, akik nem jelennek meg darabjuk első előadásán. Például Gandillot, a »Vers l'Amour« szerzője. Meclhae St. Germainbe szokott rándulni. A »Dernière Idole« főpróbáján hiába keresték a szerzőt François Curel-t a nézőtérben: a Folie Bergère-ben volt. Henri Bataille a »La Marche nuptiale« fiatal szerzője valóságban beteg a nyugtalanságtól. Napokat tölt elnyújtózkodva egy karosszékben, takaróval lábain. A felindulás rekordját mégis Tristan Bernard adja.

A »L'Anglais tel qu'on le parle« humoros szerzője annyira fél a közönségtől, hogy mihelyt

átadta darabját a szinigazgatónak, nincs egyéb vágya, minthogy ne hozza azt színre. Pierre Veber, minél többször próbálják a darabját, annál csüggedtebb lesz. A főpróba estéjén aztán valahogy összeledi magát. »Képzeliék első darabom előadása alkalmával a villamos fény tizennégyszer felmondta a szolgálatot egy telefonás alatt. Aztán ne csüggedjen az ember!«

Hacsak magára hallgatva Mauria Donnay se jelennek meg darabja első előadásán; de tényleg mégis elmegy.

»Milyen felindulást okoz az első előadás? Most sokkal nagyobbak, mint azelőtt. Igazat megvallva, hasonlít ahhoz az érzéshez, amely elfogott, mikor huszonnégy évvel ezelőtt egy este, először szavaltam verseimet a Chat Noir-ban. Bementem a kávéházba, hol egy lélek se volt, mindenki fölmenvén a nézőtérre, az előadást hallgatva. Rodolphe Salis lejön, meglát: »Hát te mit gubbasztasz itt? Menj föl és mondd el a versedet.« Hebegek, elpirulok, vonakodom; behuz, betol a terembe s ime belekezek. Képzelihető, hogy milyen állapotban. No hát most is ezt érzem, mikor egy-egy darabomat előadják.

A szinfalak között állok. Ráismerek a darabomra: a színészek hangja idegen szín ölt; az igék, amelyeknek hatást jósoltam, siker nélkül hangzanak el; amelyekről nem tétéleztem fel semmit, sikert aratnak. Elég kínos érzésem megkeresztül az ember!«

Jules Lemaître azt mondaná, hogy észvesztő, megörjítő érzéseken Rue-d'Artois-i dol-

gozószobájában csevegünk. Köröskörül könyvek szoronganak magas állványokon, klasszikus és modern írók a legdrágább kiadásokban.

Mikor az ember felolvassa művét a színészeknek, egyik se figyel másra, csak a saját szerepére; azokra a jelenetekre, amelyekben nem játszanak, védkép nem figyelnek. Mindemellett mindegyik sokkal szebbnek találja a kollégája szerepét, mint a magáát, úgy hogy minden felolvasás után van, aki nyakaskodik, visszaakarja adni a szerepét, akit tehát ki kell békíteni.

De a legszörnyűbb az a néhány nap, mely a próbák után az első előadást megelőzi. A legrosszabb a dologban a jegyhajhászat. Ingeny jegyet kér az is, akit ezelőtt tiz-tizenöt évvel láttam egyszer, vagy a kiket soha se láttam, ismeretlen újságok szerkesztői, külföldi újságok képviselői... vége-hossza nincs az irkafirkának. Itt van például egy ur, akivel valamikor 15 esztendeje, valahol együtt ebédeltem, s aki ezen a réven csaknem parancsoló hangon két szólyét kíván.

Jules Lemaître végül megjegyezte, hogy soha nem megy el megnézni saját darabja előadását.

Ismeretes Paul Herviét tehetségének izgatott nyugtalansága, töprengő buskomorsága. Mit fogunk hallani arról a fájdalmas érzelméről, mely a premiére-ek előtt elfogja őt? Az Avenue du Bois-ra néző dolgozószobájában vártunk reá. Roszkor jöttünk. Paul Hervien, a Réseil próbáinak izgalmai után nem akarthallani

Abaujszántóról jelentik, hogy Dobozy István göncsi főszolgabíró Páris alispán-helyettes csendőri és katonai fedezett mellett eltávolította hivatalos helyiségéből s helyére ültette utódját, Füzesséryt.

Pestvármegye szállítói beperelték a törvényhatóságot, miután sem Beniczky, sem Laszberg nem fizetik ki bemutatott számláikat, Laszberg influenzába fekszik.

Ugron haragszik.

Ugron folytatja cikkvezetését az estilapban. Rendkívül hevesen, kiméretlenül támad és túlzó színeket alkalmaz.

A vezérőlbizottság, írja, alkudozni kénytelen Béccsel. Most előbb engedett a hadügyi és közoktatásügyi kérdésekben, mintsem az összes elintézendők iránt tisztába jött volna. Félremagyarázhatatlanul meg kell állapítani az országgyűlés, valamint a parlamentáris kormány fogalmának elengedhetlen feltételeit. A kormány — írja nagyon helyesen — ne szolgálja legyen a királynak, hanem tanácsadója, bizalmi embere, utbaigazítója s a nemzeti és királyi akarat találkozási pontja. Fölsorolja a Fejérváry kormány törvénytelen tetteit, amelyeket a nemzet intézményei és jogai ellen követett.

Nagy igazságtalanság lenne, ha ezek a súlyos sérelmek a kormány bukása után megtorlatlanul maradnának. Bécs már igába hajtja a nemzetet. A reakció felülkerekedett s most az fog diktálni. Mert a koalíció kifáradt, míg az uralkodó kitartott. Ő lett a győztes s most ő diktálhatja a békepontokat.

A Sas és Zöldfa eladása.

Sajáságos tünetet látunk nálunk a városi ügyeknél. Tulságosan előtérbe lépett a magánérdekek istápolása; bizonyos klikkek akaratának keresztülrészakolása. Természetesen ennek a város iszeza meg a levét. De ha valaki ellenkező véleményt mer kockáztatni, legyen az egyszerű polgár, vagy tisztviselő, le van becsülve, fámadásoknak van kitéve, amiért a

közvéleménnyel szemben másként mer gondolkodni s a közérdeket előbbrevalónak tartja a magánérdeknél. »A moníva csinált közvélemény« előtt meg kell hajolni mindenkinek s nehogy megpróbálja felemelni az leplet a »közvéleményről, amely azt a bizonyos lólabát takarja.

Ezt az erőszakolt közvéleményt látjuk mi most a Sas és Zöldfa eladásának a kérdésénél.

Dobbal, czintányérral hirdetik hetek óta, hogy Nagyvárad városára csak egy üdvösség létezik, s ez a Sas és Zöldfa eladása, még pedig gyorsan, azonnal, nehogy egy igazi közvélemény keletkezhessen, amely az egész számítás keresztülhuzza, redonttal, párisi áruházal együtt.

Az eladással szemben a pénzügyi szakbizottság előtt egy olyan újabb eszme vettetett föl, amely kétségtelenül előnyös a városra s hogy megvalósítható-e, pár hét alatt eldől.

Jóllehet, egyesek már előre kizártnak tartják ennek az új tervnek a megvalósítását, mégis félnek tőle. Ezt igazolja az az ijesztgetés, hogy ha februárban nem döntenek a Sas és Zöldfa eladásának kérdésében, az ajánlattevők kiesnek az obligóból.

Ha komoly az az ajánlat, amint hogy a pót és újabb pótajánlatokból véljük, akkor pár heti várakozásért nem lépnek vissza ajánlatukkal. — Ha pedig nem sikerül az újabb felvett eszmét megvalósítani, az esetben ugy is eladásra kerülnek az ingatlanok, mert a »közvélemény« már annyira megdolgozta a közönséget is, a tanácsot is, hogy házikeléséből nem lesz semmi. Csak még egy megjegyzésünk van. Az ajánlattevők a Sas egy részén nagyszabású párisi áruházat szándékoznak, mint halljuk építeni, amelyben minden árucikk kapható lesz.

Lehet, hogy ez jövedelmez busásan majd a háztulajdonosoknak, de óriási kárt csinál a

nagyvárad, különben is pangó kereskedelemnek. A városnak erre is vigyázni kell.

*

A Sas eladása ügyében vasárnap egy miniszteri leirat érkezett, amelyben a miniszter felhívja a várost, hogy döntsön az eladás kérdésében.

A miniszter azonban nem mondja ki, amint hogy erre nincsen is joga, miszerint a városnak okvetlen el kell adni a Sast. A törvényhatóságnak e tekintetben szabad keze van.

A miniszter leirata különben a következő:

Dus László t. főügyésznek és dr Fodor Gyula a törvényhatósági bizottsági tagnak a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek 1905. november 9 én 425—12121. sz. a. hozott határozata ellen, továbbá Dus László tiszti főügyésznek a törvényhatósági biz. közgyűlésnek f. évi január 11-én 5—314. sz. a. hozott határozata ellen előterjesztett felebbezését az 1905. XX. t. cz. 4 §-a alapján ezennel visszautasítom és felhívom a város közönségét, hogy dr Adorján Emil és dr Kurländer Ede nagyvárad lakosoknak 1905. okt. 4-én tett és 7096. január 8 án kiegészített ajánlata fölött az ezen célra szabályszerűen meghirdetendő közgyűlésen névszerinti szavazással érdemileg végleg döntsön és az eladás kimondása esetén határozatát a felebbezési határidő lejáratát után hozzám jóváhagyás végett terjessze fel. A fentjelzett határozatok ellen előterjesztett felebbezéseket az 1901. XX. t. cz. 4. §-a alapján visszautasítani kellett, mert ezen törvényszakasz rendelkezése szerint felebbezésnek csak véghatározatok ellen van helye.

A törvényhatósági bizottságnak azon határozatai pedig, melyekkel kimondotta, hogy a »Fekete Sas« és »Zöldfa« szállodák eladásának ügyét a napirendről leveszi és illetőleg egy újabban megtartandó közgyűlés napirendjére tűzi ki, — véghatározatoknak nem tekintendők.

Ennélfogva ezen előkészítő határozatok folytán most már mi sem áll utjában annak, hogy a törvényhatósági bizottság az ezen célra meghirdetendő közgyűlésben ezen ügyben véglegesen döntsön, amely véghatározat meghozatala után lesz ideje annak, hogy az előkészítő határozatok folyamán állítólag esett sérelmek is a véghatározat ellen irányuló felebbezésben előadassanak.

Nagyvárad. 1906. január 29.

A miniszter megbízásából:

Haril Sándor, s. k.
min. tanácsos.

Köblös terve a Fekete Sas építéséről.

A pénzügyi bizottság mulkuri ülése alkalmával felolvasták az általam benyújtott javaslatot.

És amint a lapokból olvastam a főmérnök és a gazdasági tanácsos véleménye, teljesen ellenkező nézetben van az én véleményemmel, amennyiben ők az én indítványom felett a napirendre való térést kérték.

En ebből csak azt következtethetem, hogy a főmérnök talán nem is nézte átt kellő figyelemmel, hogy az általam benyújtott tervrajz, tulajdonképpen nem egészen kidolgozott terv, csak irányítás arra, hogyan lehet jövedelmesebbé tenni az épületet.

A főmérnök elmondotta ugyan, hogy miért nem tartja helyesnek az én tervem, — de azt nem fejtegette, hogyan lehetne ezt még helyesebben is tervezni. En tulajdonképpen tiszta meggyőződésből azért is adtam be az indítványt, hogy majd a főmérnök foglalkozik vele

se a színházról s élményeiről. Különben se szeret magáról beszélni a publikum részére. De épen ez a visszautasítás, ez a vonakodás attól, hogy színházi élményeit előadja, eléggé bizonyítja, hogy Paul Hervien nagy izgatottsággal van darabjai első előadása alkalmával.

Egyébiránt, mikor kijöttünk tőle, eszünkbe jutott egy régi társalgása éppen velünk, a szóban forgó tárgyról. A színműíró akkor a vádoltéhoz hasonlított, aki várja az ítéletet, mely halál vagy szabadság, no meg fegyenczhez, aki sötétben ül, nem tud, nem hall de semmit.

Hogy vidám akkorddal végezzük utójára fordulunk Alfred bapus-hoz, kinek optimizmus ismeretes. Mily nagy volt csodálkozásunk. Alfred kapás egy kissé komor, ha pályájáról s annak emócióiról beszél.

»Első előadás nem egyéb, mint összegyülekezés a véletlen előtt. Minél több darabot írok, annál inkább meggyőződom arról, hogy senki se fogja fel így a dolgot, ahogy én fel fogom. A La Veine premierején egészen megzavarodtam a tapsokra látva, hogy darabom merő külsőségek révén aratott sikert drámai, fájdalmas, egyedül érdemes oldalát észre sem vették.

Ime itt egy föltétlen igazság: az ember mindig olyan sikert arat, melyet még csak

sejteni se lehet, s a siker onnan ered, hogy a darabot sohasem értik meg. Például ott van a Les Maris de Léontine: a Théâtre Francisnak szántam, de a Nonveautés-ban adták elő, még pedig komikusan, csaknem vaudeville módjára, ennek a színháznak megfelelően. Pedig ez a darab a válás egész problémáját feleleli. Láthatja, hogy egy kissé kiábrándultam . . .

Egyéb iránt látogatásaink folyamán a tanulság egyre világosabban bontakozott ki előttünk. Eleinte azon mulattunk, hogy mind különféle magaviseletet tanúsítanak a szerzők ugyanolyan megpróbáltatás alkalmával; lassanként azonban meggyőződünk arról, hogy a különféle alakokban mégis mindig ugyanazon érzés amely megnyilatkozik. Csak a kifejezőmód változik a temperamentumokhoz képest. Egyik ura érzéseinek a másik nem tudja eltitkolni ezeket; de az érzéshullámzás mindig megvan. Egy Richepén vagy Lavedan filozófija vagy jó humora, egy Rostand vagy Hervien idegessége Lemeitve vagy Bomay nyugtalansága egyenlőképpen elárulják azt a különös félelmet, elfogódást egy álom valóisúisa előtt, amely ismeretű jele minden igaz művészek.

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166.
az egész megyére.

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Telefonszám: 166.
az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott á rak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések. vidékre bérmentve küldetnek.

és helyesebben is megoldhatja, — de ugy látom nem törődött vele. Ebből kifolyólag kénytelen vagyok ez ügygel tovább is foglalkozni. Hogy részletezem a dolgot, észrevételeim a következők:

1. Újlag kibővitem tervemet azzal, hogy a térrajzon kitüntetett két utca és egy udvar helyett, három udvarra osztom be tervemet, hogy minél praktikusabb és jövedelmezőbb legyen és így a Szent László téren két kapu bejárat, lesz a homlokzat.

A közép részen pedig lehet alól kávéházat, felül vigadót (redutot) építeni és így a többi részek — öt oldalról nyerhetnek bolthelyiségeket.

Ezen tervezés alapján úgy műszaki, mint gazdasági szempontból teljesen megfelelő lesz.

2. Hogy az utcának elvett terület a Sas és Zöldfa épületét nagyon leszűkítaná, — ezt tévesen veszi e főmérnök, mert tulajdonképpen én nem számítottam mást forgalmi utcának mint bejáratnak az üzletekhez és a vásárcsarnokhoz, ami ne legyen, mint a terven kitüntetve van utca, — hanem udvar.

Ezen udvarok az épület értékesítését segítik elő.

3. Azt pedig, hogy a Szent László téren ezáltal a házak ára csökkenne, nem hiszem, mert akiknek tulajdonképpen a piaci árusítás fogalma által voltak vevői, azoknak a vevői a szokott helyre úgy is elmennek, mert alig lesz távolabb az árusítás.

A lakások pedig csak emelkedhetnek, — ha olyan sétányá alakíttatnák át a kispiacz területe, mint például Szegeden is van, akkor meg éppen úgy az üzletek, mint a lakások ezen a téren csak emelkednének, mert még így is láthatjuk, mennyi sétáló közönség megfordul naponta a Szent László téren és ha sétányá alakul ez megkétszereződik.

4. Hogy a vásárcsarnok helyének drága volna a Zöldfa épület helye, nézetem szerint nem áll, sőt az idegen jövedelmező lenne annál inkább, mivel a Fekete Sas épület jövedelmét is elősegítené. Ha a Zöldfa helyén valamivel többé jönne, akkor is a közönség előnyét is kell tekinteni.

Köblös Ferencz.

NAPROL-NAPRA.

Gyerekbálok.

Nem a parketről írunk. Ragyogó szállák tükörsima, sikos padlatán uri családok kisebb-nagyobb fiai, lányai mutatják be ügyességüket a táncban bájosan, ritmikusan a szülők gyönyörűségére. Szó sincs róla, voltaképpen ezek a gyereksurowk és gyerekbálok is *nélkülözhetők* volnának. Elvégre a gyerekvilágnak játék való, nem multság. És hát, valljuk be őszintén, többnyire úgy szokott az lenni, hogy az ilyen uri gyerekbáloknak is több a kára, mint a haszna. Most azonban a *falusi gyerekbálokról* esik szó. Ezek egyszerűen közveszélyesek.

A katolikus társadalom, papok, tanítók úgy a fővárosi, mint a vidéki katolikus sajtó hasábjain most már évről-évre fölhasználják ezek ellen a haszontalanságok ellen. Már sok eredménye van a fölhasználásoknak, a hatóságok elég érélyes rendeleteket bocsátanak ki, amelyekben a tankötelesek korcsmázását, főleg pedig a *farsangi* gyermekvigalmakat szigoruan eltiltják s a tilalom ellen vétőket, szülőket, gyermekeket, korcsmárosokat jelentékeny büntetésse, sújtják.

A szabályrendeletek tehát nagyobbára megvolnának. Már most csak az van hátra még hogy végre is hajtsák őket. Az *írott malaszt* nem sokat használ. Sőt végrehajthatatlan formájában még a statutumalkotó hatóság tekintélyének is ártalmára van, mert illusztrissá, neveltségessé válik.

Szorgalmazni kell tehát a rendelet végrehajtását, érvényt kell neki szerezni. S most jön az iskola. Főként pedig a katolikus népiskola. És annak vezetősége. Tehát a pap, meg a tanító. Megit a pap, megint a tanító! Ugyancsak sokat követel tőlünk a keresztény megújulás munkája. De hát a dolgot el kell végezni. Messis quidem multa, operarii autem pauci. Akinek aratni kell, az tehát arasson. De előbb szántson, vessen, dolgozzék verítékezzve amíg magba szokken, megsárgul a kalász.

A gyerekbálok kiirtására az alispán s a főszolgabíró nem elégséges. Kell hozzá a szószék, meg a falusi iskola katedrája. Viszont ezek sem elegendők egymagukban hatósági asszisztencia nélkül. Nagyon helyénvaló, ha farsang utóján az iskolák nem szüntetik be az előadást. Ezt a két napot kiadhatják máskor. Nem szólva azokról a helyekről, ahol ilyenkor kiengesztelő szentségimádást tartanak. Itt azonban annál nagyobb ellenőrzésre van szükség. Igen üdvös ellenszer az is, ha valami kis ifjusági előadást tart a farsang folyamán az iskola. Ellenben azonban a korcsmák, valamint azok a házak, hol rissz-rossz hegedű, verkliv vagy harmonikaszóra ilyen gyermekrontó multságokat szoktak tartani, gondos ellenőrzés alatt legyenek.

Ha sem a szószék, sem a szülőkkal folytatott tárgyalások, sem az iskola nevelőhatása főként a nem eléggé ajánlható színjátékok, vagy kisebb iskolai ünnepek, amelyek a szülőkre s a gyermekekre egyként örvendetes szerepléssel járnak, ha mindezek nem elegendők, jöjjön a *szigor*. Ott a bíró, ott jegyző, tegyék kötelességüket. Ám, ha az opportunítás visszattartaná őket az érélyes intézkedéstől, ott a főszolgabíró, vagy akár az alispán. Meg kell mutatni a népnek, ahol ilyen ostoba, rossz szokásban annyira megrögzött, hogy *kényszereszközökkel* is operálhat a közérdek. Hanem aztán, ha a följelentés megtörténik, akkor a főszolgabíró se eresse el a panaszt a füle mellett a szélnek.

A rosszat csirájában kell elfojtani, a népet gyerekkorában kell rávezetni a jóra. Ha nem fogad szót, rá kell kényszeríteni. Hiszen az ő érdekében történik közvetlenül. Közvetve pedig az egész nemzet, valamennyiünk érdekében. Bizony ez nem *kénycsöszködés*, ahogy némelyek rátogni szeretnék. Hanem a keresztény falu vezetőinek lelkiismeretbeli kötelessége.

Nem akkor kell szörnyűködni, mikor egy-egy faluban a *bicskázások* egymást érik, nem akkor kell sopánkodni, mikor olvassuk, hogy serdületlen ficzkók és fruskák helyenkint tömegesen élnek *vadházasságban* és nem akkor kell észretérni, mikor nyálásszájú suhanczok *szocziáldemokratáknak* vallják magukat nagy hősködéssel. Jancsiból lesz a János s amit a Jóska megtanult, a József el nem felejt. Ha jó, ha rossz. Miért ne tanulna tehát jót? Foglalkozzunk azért a falusi gyerekekkel, fiukkal és lányokkal egytormán. A *hétköznapi* iskolásoknak tegyük nélkülözhetetlen meleg otthonná az iskolát szeretettel és fegyelemmel. A *vasárnap* ismétlőiskolások számára pedig létesítsünk katolikus *ifjusági egyesületeket*. Mindezek mellé pedig állítsunk *iskolai könyvtárakat* a Szent-István-Társulat utmutatása mellett. Így azután majd csak megélünk szépen gyerekbálok nélkül is. (h.)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 7. Megyei közigazgatási gyűlés.

Február 8. Városi közgyűlés.

Február 18. Kath. szabad liceumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órakor.

Márczius 8. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Márczius 22. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Április 5. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Május 5. Kath. szabad liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Junius 27. Szent László ünnepély.

El Amerikába.

A kormány annak idején nagyra volt azon intézkedésével, hogy a kivándorlást Amerika felé lehetőleg Fiumén át bonyolítja le. Hogy azonban nem mind arany, ami fénylik s hogy az állapotok a szerződés után sem sokat javultak az alábbi ezt is mutatja.

Ferenczy Béla máramarosi határrendőrségi kapitánynak feltűnt, hogy a megyéből igen sok földhözragadt szegény ember utazik Fiume, Hamburg irányítással kiállított utlevéllel Körösmezőn keresztül Amerikába. Különösen gyanut keltett benne, hogy az utlevelek igen sokszor idegen, ismeretlen nevekre szólnak. Az ezen ügyben titokan megindított vizsgálat megdöbbentő eredményre vezetett. Kitént ugyanis, hogy nem csak azok hagyják el a haza földjét, akikben a nyomortól való szabadulás és egy jobb sors reménye kelti fel a kivándorlás vágyát, hanem lelketlen emberek, közhivatalnokok, akiknek feladata volna a hazaszeretnek és a hazához való ragaszkodásnak ápolása, elbódulva a pénzvágtyól, megfizetett ügynökeivé szegődnek a kivándorlásnak, terjesztőivé a hazától való elszakadás fertőző lázának.

A vizsgálat nyomán tizenöt *körjegyzőt* és *bíró*t, valamint egy *járás* *szolgabíró*t függesztettek fel állásuktól, akik egy hajózási vállalatnak megfizetett ügynökei s maguk csábították kivándorlásra az embereket s látták el pénzért hamis nevekre kiállított utlevelekkel.

Pedig hogy Amerikában sem mind arany ami fénylik, illusztrálja a hontalanság keserűségét élénken tükröző olábbi levél, melyet egy Amerikába kivándorlott intézett a győrmegyei Nyul község kántortanítójához:

Dicsértessék a Jézus Krisztus! Ezen szavakkal köszöntök hozzájuk, tisztelt főtanító ur, erről az idegen helyről. Elég sajnos, hogy távol kell lenni szép hazámtól, feleségemtől és gyermekeimtől és mások szüleiktől. Itt kell kóborolni ezen az idegen földön. Mint valamikor őseink, úgy mink is keressük a jobb házat, de bizony nem találunk rá. Itt igaz, hogy lehet kis pénzt keresni, mert csak dolgozunk, nincs ünnep, nincs vasárnap, nincs imádság, csak eszünk, iszunk, dolgozunk. Tehát jobban mondvá rabszolgák vagyunk. Csak nincs mása szép hazánknak, mert ott még a baromnak is van pihenője, de nekünk nincs. De majd megengedi az a nagyhatlmu Isten azt, hogy megláthassam szép hazámat és kis falumban szerető feleségemet és gyermekeimet.

Ezután hálálkodva említi, hogy ez ideig az ottani magyar hívek, jobbára nyuliak között immár 600 koronát gyűjtöttek össze, amely összeg még majd szaporodik és a plébános kezére juttatják nemsokára, hogy rajta Jézus szent Szive-szobrot csináltasson a templomba.

Hát bizony nem elég a Cunard-szerződés a kivándorlási üzelmek meggátolására, hanem

első sorban jó közigazgatás kell hozzá. Lelki ismeretes adminisztráció mellett türelmesebben viseli nehéz sorsát a nép is, amelyet különben figyelmeztetni kell időközönként az ilyen *nyuli* levelekre.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek,** hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjenk.

*** A hercegprimás állapota.** A hercegprimás állapota változatlan. Közérzése javult. Az éjszakát jól töltötte, amint legilletékesebb helyről jelentik. A beteg napközben levest és gyöngye kávét vett magához. A vidékről oly tömeges kérdezősködés és részvénytilatkozat érkezik, hogy a főpap környezete alig győzi a táviratokra, levelekre a válaszadást.

*** Párisban leltároznak.** A Szt. Pierre-templomban történt leltározásnál 50 embert letartóztattak. 35-nek letartóztatását. köztük Lambliog Gaston és Mery községi tanácsosokét fentartották. A Klotild templomban és környékén vívott harcz után a rendőrségen, a hova a letartóztatott arisztokratákat elvitték, érdekes jelenetek folytak le. Bourbon grófnő fogatán hajtatott a rendőrséghez és a rendőrbiztosnak királynőhöz illő parancsoló hangon mondta, hogy a férjét akarja látni. A rendőrbiztos arra kérte a grófnőt, hogy várjon, mire az asszony büszkén ezt felelte:

— Uram, a Bourbonok nem szoktak várni.

*** Szigligeti Ede szobra Nagyváradon.** Mozgalom indult meg a Szigligeti-társaság és a városi színügyi bizottság kebelében, hogy Szigligeti Edének a város méltó helyén szobrot állítsanak. Ugy a nevezett társaság, mint a színügyi bizottság három-három tagot delegált a szobor-bizottságba, melynek dr. Hoványi Géza az elnöke. Most már szoborminta is van. A Szacsyay-szobor készítője, Margó Ede ugyanis igen sikerült szobormintát készített csupa előzetekénységéből. A szoborbizottság néhány tagja a városház kisebbik tanácstermében kiállított mintát már megtekintették és kedvezőleg nyilatkoztak róla. Dr. Hoványi Géza a szobor-bizottság elnöke ma, vasárnap délelőtt fél 12 órára gyűlésre hívta egybe a bizottság tagjait, a városháza kis tanácstermében.

*** A februári közgyűlés előkészítése.** Nagyvárad város tanácsa, mint állandó választmány tegnap délelőtt gyűlést tartott, amelyen a február hó 8-án csütörtökön délután tartandó törvényhatósági bizottsági gyűlés tárgysorozatát állították össze s az egyes tárgyakat előkészítették. A polgármester havi jelentésén, mely a száraz sablonos, adatokon kívül semmi fontosabbat nem tartalmaz, a következő ügyek kerülnek napirendre: Az igazoló választmány jelentése az 1905. december hóban tartott időközi városatyá választások igazolását illetőleg. — A polgármester betérjeszti a házipénztár megvizsgálásáról szóló jelentését. — A törvényhatóságnak ki kell e közgyűlésen a szakbizottságokat egészíteni. A tanács előterjesztést tesz a villamos telepen egy 900 lóerejű villanyos gép beszerzése iránt a villamos műre felügyelő bizottság javaslata alapján. Tudvalevőleg az

áramfogyasztás ujabban nagyobb mérveket ölt s az esetleges zavarok elkerülése szükségessé teszi az új gép beszerzését. A tanács kéri a közgyűlést, hatalmazza fel őt az árlejtés kiírására. — Beczkay Arthur felfüggesztett vámenlőr ügyében leérkezett közigazgatási bírósági ítéletet a polgármester oly indítvánnyal terjeszti be, hogy a közgyűlés az I. foku ítéletet mondja ki a leirattal szemben, melyben Beczkaytól fizetésének egyharmadára való igényét el nem ismeri, mivel ő nem volt tisztviselője a városnak. — Előterjesztést tesz a tanács a »Három rózsza« korcsma lebontásának elrendelése iránt. — A Fekete Sas és Zöldfa értekezése ügyében a tanács nem fogadja el a pénzügyi szakbizottság határozatát, hanem oly irányban tesz előterjesztést a közgyűlésnek, hogy mondja ki a Fekete Sas eladását 450,000 koronáért építési kötelezettség mellett. A Zöldfa eladását illetőleg fenntartatni kéri az eddigi álláspontot, illetve hogy 385,000 koronáért bocsássa eladás alá a város. A tanács azonban a Sas ügyében még előbb megkérdezi Kurländer Ede drt és dr. Adorján Emilt, mint a kik már korábban ajánlatot tettek a Fekete Sas megvételére, hogy hajlandókra 450,000 koronát megadni az építési kötelezettség mellett. Ha aztán ő válaszuk tagadó lesz, akkor a tanács más irányban tesz előterjesztést a februári közgyűlésnek. Egyébb fontosabb tárgya a közgyűlésnek nem lesz.

*** Leányok tanulmányutja.** A közoktatásügyi kormány hivatalból rendelte el, hogy a polgári leányiskolák tanulót is tanulmányuttra kell vinni. Az ország polgári leányiskolái már tavaly megkezdték a tanulmányi utazást a miniszteri rendelet értelmében. Városunkban legelőször a községi polgári leányiskola két tanulmányuttra. A nagy gonddal, felelőséggel járó iskolai tanulmányutat a jelen év május hó 3., 4., 5., 6., 7. napjaira tervezik s az utazás célja Budapest. A tanulmányút szervezése javában folyik. A résztvevők, az iskola kiváló és önként vállalkozó tanulói. Résztvételi díj 36 korona. Az iskola anyagi támogatást kér a tanulmányi utazáshoz a várostól. Megkereste a város pénztintézeteit is, hogy a hu árus czélokra szánt tiszta nyereségből juttassanak néhány koronát arra, hogy néhány szegénysorsu kitűnő tanuló díjtalanul vehessen részt az érdekes és tanulságos utazásban.

*** Pinczerek a szegényeknek.** A nagyvárad pinczeregyesület elismerésre érdemes nemesszivűséggel siet az inségesek fölségélyezésére. Az egylet új vezetősége, amely most vette át az ügyek intézését, nem mindennapi módon tartja meg a maga székfoglalóját. A szokott beköszöntő bankét és áldomás volna. Ez a mostani bevonulás azonban sokkal ötletesebb és szebb. A vezetőség ugyanis holaap hétfőn délután három és öt óra között az egyesület Szacsyay-utcai háza előtt 500 darab kétkilós friss kenyert, összesen tehát 10 métermázsát oszt ki a szegények között. A kiosztás alkalmával a rendőrség fogja fenntartani a segélyezésre kerülő tömegben a rendet. A kiosztást Leitner Ferenczné, Pásztor Edéné és Schwartz Béláné teljesítik az egyesület választmányának segédkezése mellett.

*** Az új városatyák igazolása.** Nagyvárad város igazoló választmánya tegnap délután a városházán gyűlést tartott, melyen a múlt év december havában tartott időközi városatyá választáson megválasztottakat igazolta. Dr. Hoványi Géza elnökle alatt jelen voltak: Dr. Moindár Imre, Dr. Berkovits Ferencz, Mezey Mihály, Schütz Albert és dr. Istvánffy István

jegyző. Istvánffy István előterjesztette, hogy az 1905. december hó 17-én Váradolaszi és a Váradvelence-váralja-csillagvárosi választókerületben tartott időközi városatyá választáson a következők választottak meg: Olasziban a Ritoók Zsigmond és dr. Nagy Géza elhalálózása folytán megüresedett tagsági helyekre dr. Kazay Kálmán és Kiss Dávid, mindkettő mandátumát 1910. december 31-ig nyerte. A várad-velence-váralja-csillagvárosi kerületben az elhalálózott Weisz Mór és Domonkos Károly helyét Weisz Ernővel és Röhlch Lajossal töltötte be a választó polgárság. Előbbi 1910 utóbbi 1907. december 31-ig kapta megbízatását. Miután a választások teljesen szabályszerűen folytak le, felelbezés nem adatott be, az igazoló választmány mind a négy új városatyá mandátumát végérvényesen igazolta. Több tárgya a gyűlésnek nem volt.

*** A Szigligeti-Társaság mai felolvasó ülése.** A Szigligeti-Társaság ma vasárnap délelőtt 11 órakor a kir. katolikus jogakadémia dísztermében tartja felolvasó ülést, melynek műsora a következő:

1. *Költevények.* Irta és fölolvassa Rácz Mihály, a Társaság rendes tagja.
2. *Rákóczy László.* Irta és fölolvassa Gyálóka Jenő, a Társaság rendes tagja.
3. *Bashkirtscheff Mária.* Irodalomtörténeti ismertetés. Irta és fölolvassa dr. Dénes Sándor, a Társaság rendes tagja.

*** A villamos vasut menetdíjszabályzata.** A Nagyvárad-városi villamos vasut részvénytársaság tegnap nyújtotta be a város tanácsához a menetdíj-tervezetet. E szerint 10 és 20 filléres jegyek bocsáttatnak ki. Egy vonalszakaszon a közlekedés díja 10 fillér, két, vagy több szakaszon 20 fillér. A szakaszok a következőképp állapították meg: I. *Pályaudvar-Szent László-téri vonalon:* 1. vonalszakasz a Pályaudvartól a biharmegyei közkörházig. 2. vonalszakasz a közkörházról a Szent László-térig. II. *Szent László tér Várad-velencei vonalon:* 1. szakasz a Szent László tértől a Torna-utcáig. 2. vonalszakasz a Torna-utcától Várad-Velenczéig. III. *Szent László-tér honvédszárlaktanya vonalon,* az egész vonal egy szakasz. IV. *Szent László tér Rédey kerti vonalon,* az egész vonal egy szakasz. A beadványban a társaság körülírja részletesen a kedvezményes, illetve szabad jegyek kiadására vonatkozó megállapodásokat.

*** A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi bizottsága tegnap délután Dus László tiszti főügyész elnökle alatt gyűlést tartott, melyen jelen voltak: Hlatky Endre, dr. Adorján Emil, Mihály Adolf, Tóth Márton előadó, Schütz Albert és dr. Kurländer Ede. A gyűlés első tárgya volt véleményt mondani Horváth János elbocsátott vámenlőr kérvényét illetőleg, melybeu a felfüggesztése idejére fizetése egyharmadának kiutalását kéri. A bizottság elutasítandónak véleményezi a kérelmet, mert ő nem volt tisztviselője a városnak, ő elbocsátatott, de nem felfüggesztetett. Azután letárgyalták a gyámhatósági, nyugdíjöszeres- és utcai közlekedési szabályrendeleteket, és a temetők rendezésének kérdését.

*** Panasz a X-ik gyógyszerertár ellen.** Leszner Alfréd helyi lakos gyógyszerész panaszbeadványt intézett a rendőrséghez az iránt, hogy Hankovits Ferencz a X-ik gyógyszerertár engedélyesse a gyógyszerertárát a miniszteri engedély által megszabott körleten túl akarja felállítani. A panasz megvizsgálására főkapitány a hó 15 ére helyszíni szemlét tűzött ki amelyre a v. t. fő-

orvost, a város főmérnököt, panaszló és panaszos gyógyszerészeket hívta meg és a bizottság megállapodása alapján fog dönteni a panasz tárgyában.

*** Megfelelő elöljáró-választás.** Biharvármegye alispánjához nap mint nap után érkeznek be felebbezések a megtartott községi elöljárói választások ellen. Tegnap a magyarcsékei járáshoz tartozó Cseszora község több választója nyújtott be együttes felebbezést a január 20-án megtartott választások ellen. Bár János ottani gazda bírónak lett megválasztva tetemes szavazattöbbséggel. A felebbezésből kitűnően a megválasztott bíró maga korteskedett a saját pártjára és pedig úgy, hogy házról-házra járván a szavazókat pálinkával itatta és azokat, kik nem hódoltak az alkohol zsibbasztó hatásának pénzzel vesztegette meg a bíró.

*** Aszfaltunkról szerzett tapasztalataink közlését kéri.** Miskolc város tanácsa tegnap átiratot intézett a mi városi magisztrátusunkhoz, melyben az először Nagyváradon alkalmazott, itt kipróbált, — gőzhengerrel tömörített aszfaltburkolatot illetően szerzett tapasztalatok közlését kéri. Mi — bár a legnagyobb szerénységgel — ajánljuk a tanács figyelmébe, hogy legjobb és talán a legcélszerűbb is lesz, ha válaszképpen a tisztelt tanács elküldi Miskolc városának *»Vuncsi dalai«*-t diszkótésben egybegyűjtve, mely az aszfaltunkról szerzett tapasztalatunkat leghivebben fejezi ki. Igaz, hogy Vuncsi dalainak összes példányai elfogytak, de házi példányunkat szívesen bocsátjuk a tanácsnak rendelkezésére.

*** Cselédhűség.** Csak a napokban adtunk hírt arról, hogy Debreczenben egy takarító-asszony urnője kelengyéjét — természetesen ennek tudta és beleegyezése nélkül — a zálogházban helyezte el. Most pedig Szegedről vesszük a hírt, hogy ott *Balás Erzsébet* 19 esztendő szolnoki születésű cselédleány rafinált módon 1500 korona erejéig károsította meg szolgálatadóját, egy iskolaigazgatót. A háziak távollétében feltörte a bezárt lakást és 500 korona készpénzt s körülbelül 1000 korona értékű ékszert és ruhát magához véve megszökött. Még eddig sem a lopott holminak, sem a szökőit cselédnek nem akadtak nyomára. Ilyenek a mai cselédek.

*** Motoroskocsi közlekedés a Félix-fürdőbe.** Az elmúlt év tanúsága szerint nemcsak a két közeli fürdőnek, hanem a közönségnek is sok kellemetlenséget okozott, hogy a közúti vasut beszüntette a fürdővonatok üzemét s csak arra a pár vonatra volt utalva a közönség, a melyeket a m. á. v. járatnak a nagyvárad állomásról a fürdőbe. Mivel a villamos vasut ezuttal nem gondol arra, hogy vonalát kiépítse a fürdőbe, *Tokay Mihály* váradvelencei lakos engedélyért folyamodott, hogy a Félix-fürdőbe motoroskocsi járatot rendezzen be. Az engedélyt szombaton kapta meg *Tokay Mihály*, aki mindjárt felutazott Budapestre, az automobil kocsi megrendelése céljából. A motoroskocsi 16 ülésre lesz berendezve s 15 perc alatt teszi meg az utat a város és a fürdő között. Zöldfa-utcának a nagypiaczérvégétől indul s megállóhelyek lesznek a közraktárnál, a Gilányi-soron levő vámháznál, Csillagvároson, továbbá Szőlőson és Pecze-Szentmártonban. Ha az idő kedvező lesz, még márciusban megindul a motoroskocsi közlekedés Nagyvárad és a Félix-fürdő között.

*** Névmagyarosítás.** Görbeics Blam Lidia nevének Bedőre kért magyarosítását a miniszter engedélyezte és erről a további intézkedések megtétele végett Biharvármegye alispánját értesítette.

*** Az iparossegédek segélyezése.** A belügyminiszter által az elmúlt évben 200 korona lett engedélyezve az iparossegédek továbbképzésének segélyezésére. Biharvármegye alispánja most az említett összeget kiutalványozta az adóhivatalból és legközelebb már meg is fogják kapni a megyei iparossegédek közül, azok kik erre édemeket szereztek.

*** Kereskedelmi és iparbank közgyűlése.** A Biharvármegyei kereskedelmi ipar-és termény-hitelbank ma délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a részvényeseket figyelmeztetjük.

*** Az Auróra aethergyár telepengedélyét megadták.** Az Auróra részvénytársaság által felállítani szándékolt aether-gyárra vonatkozólag az országos központi kémiai-intézet a napokban leérkezett szakvéleménye alapján a rendőrkapitányi hivatal, mint I. fokú iparhatóság a telepengedélyt megadta a tegnapi nap folyamán. A véghatározatban *Gerő Ármin* rendőrkapitány részletesen körülírja mindazokat a feltételeket, melyek alapján a telepengedélyt megadta, és a melyek betartásával a város érdekei köztisztasági és közegészségi szempontból is teljesen megóvatnak. — Csak aztán e feltételeket meg is tartásuk a gyár tulajdonosai, amit figyelemmel fogunk kísérni.

*** Meglopta az édesanyját.** Gyarmati Péterné Kórház u. 51 sz. alatti lakásából, távolléte alatt 13 éves Imre fia a szekrényből 3 fülbevalót lopott el és eladta. A ma délután elfogott zsenge tolvajt lezárták.

*** Véglegesítést kérnek.** Méltánylást érdemlő kérvény érkezett be tegnap a városi tanácshoz. A város két féltett kincsének, a vízműtelep és a Szigligeti-színháznak technikai alkalmazottai, kik ugyancsak felelősségteljes és terhes munkát végeznek, véglegesítést kérnek a várostól. A kérelmet bizonyára a legjobb indulattal fogják elintézni illetékes helyen.

*** Ékszerlopás.** Königin Lipótné fivérével *Laufer Sándorral* együtt néhány nappal ezelőtt Kolozsvári Sándor ékszerüzletében briliánt gyűrűt keresett megvételre. Nem vásároltak, de másnap vette észre az ékszerész, hogy egy értékes briliáns gyűrű eltűnt és e helyett a tokba a Königin Lipótné ujján volt 20 korona értékű gyűrű került. Károsult ékszerész nyomban panaszt emelt s a rendőrség akkor házkutatást is tartott Königin Lipótnénál, de eredmény nélkül. Königin Lipótné tegnap megjelent Horváth Emánuel Zalogházába és ott egy 200 koronára becsült briliáns gyűrűt 140 koronáért zálogba tett. A rendőrség ma értesült erről és arról is, hogy a zálogba tett gyűrű azonos az ellopott gyűrűvel. Königin Lipótnét és fivérét letartóztatták és átadták a kőr ügyésznek.

*** Elfogott dongatolvaj.** *Smidt József* kádár iparos Körözs u. 705 sz. a udvaráról régebb idő óta élénken tüntek el a dongák különösen január 31-ére viradó éjszaka. A donga tüntető *Gerán Mihály* inas személyében elcsípte a rendőrség és már egyizben 6 hónapot ült ifjut zár alá helyezték.

x Köhögést, rekedtséget, hurutot és minden egyéb lélegzőszervi bántalmakat rövid idő alatt végleg megszüntetnek a *Cyklamen szeletek*. Kapható a *»Kigyó«* gyógyszerertárban Nvárad, Bémer tér, ára 60 f.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *dus választékban* meglévő *valódi angol és scot téli divat szövegetimet mélyen leszállított árban bocsátom áruba*. Kivánatra azon előnyt is nyújtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot *saját szabászi termemben a legdivatosabb* fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás után is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Peleskei nótárius, este: Baba. (Bérletszünet.)

Hétfő: Miss Hobba A,

Kedd: Baba. B.

Szerda: Szobaleány. C.

Csütörtök: Bobémszerelem operett először. A.

Péntek: Bohémszerelem. B.

Szombat: Bohémszerelem. C.

Vasárnap: Kondorosi szép csaplárné.

A mai előadások. Két előadás lesz ma a színházban. Délután 3 órakor fél helyárok mellett a régi jó *»Peleskei nótárius«*-t elevenítik fel új betanulás mellett. A csimszerep *Bognár János*nak ismert jó alakítása. Este *Audran* megvesztegetően bájos operetteje a *»Baba«* megy *Aradi Arankával*, míg *Laucelot* noviciust *Bárdos Irma* játsza.

A hét műsora. Holnap este az angol vigjátékok egyik legsikerültebb és Nagyváradon tavaly nagy tetszéssel fogadott darabja *»Miss Hobba«* megy a színházban ez idén először. Kedden a B. bérleők estélyéül a *»Baba«* operett ismételtetik meg, szerdán a pompás francia bohózat a *»Szobaleány«* lesz műsoron. A hét főeseménye operetudjongság lesz, *Herblay* szép muzsikája új operettje *»Bohémszerelem«* kerül hetek óta tartó betanulás után bemutatóra. A premier csütörtökön lesz, pénteken és szombaton megismélik a bemutatót. Vasárnapra az igazgatóság egy rég nem látott, kedvelt népsziművet a *»Kondorosi szép csaplárné«* adatja elő.

EGYESÜLETEK.

A Réti Népkör közgyűlése. A Réti Népkör rendes közgyűlését február hó 11-én, délután 3 órakor tartja meg. A kör tagjait ez uton hívja meg a közgyűlésre az elnökség.

Uj katolikus egyesület. A *szakszi keresztény munkásegylet* alapszabályait a belügyminiszter láttaozta.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 4. A Nagyvárad Katolikus Legényegylet bálja.

Február 10. Posta- és távirada-allsztek és szolgák bálja.

Február 18. Czukrászok bálja.

Február 24. Az élesdi állami tisztviselők táncestélye.

Legényegyesületi bál.

A Nagyvárad Katolikus Legényegyesületnek fényes esteje lesz a mai. Ezuttal nem az egyesület oly örvendetesen látogatott helyiségében, hanem az öreg Zöldfa ragyogó tánctermében. A derék egyesület, amely annyi vasárnapon és kedden foglalkoztatotta már tagjait s foglalkoztatja még ezután is tanulságos, komoly dolgokkal, közben-közben meg egy-egy háziestélyivel, szórakoztató programmal is, ma Ferpszichorének is lerója farsangi adóját. Ma este tartja ugyanis, mint ismeretes az egyesület szokot zártörü bálját. A rendezőség fürge gárdája nagy igyekvéssel dolgozik a nagyobb szabásúnak ígérkező multság sikerén, amely előre láthatólag nem is fog elmaradni. A rendezőség csinos, izléses kivitelű táncrenddel lepi meg a bál tánczosnőit. Együttal fölkerít bennünket annak kijelentésére,

hogy az érdeklődők meghívójukat is hozzák magukkal, amennyiben jegyüket még nem váltották volna meg, miután belépő jegyet csak a meghívó fölmutatása mellett lehet váltani.

TÁVIRATOK.

A beteg Károly király

Budapest, február 3. (Saját tud. távirata.) Bukarestből jelentik: A királyról ma bulletint tettek közzé, mely azt mondja, hogy a király egy idő óta vértágulásban szenved. A bulletint egy bécsi tanár is aláírta.

A szerb-bolgár vámháboru.

Budapest, febr. 2. (Saját tud. táv.) Mint Belgrádból jelentik: A szkupstina ülésén Velikovic kijelentette, hogy nem tartja okos dolognak a Bulgáriával való gazdasági közlekedést, ha az megakadályozza az Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződés véglegesítését. 1. A magyar koalíció rokonszenvét tartózkodással kell fogadni, mert az osztrák-magyar-szerb kereskedelmi szerződés megkötésénél éppen a magyar agráriusok fogják a legnagyobb nehézséget okozni. Ha Bulgária tényleg loyális volna, úgy már szolidaritást vállalt volna velünk.

E helyett provizóriumot köt Ausztria-Magyarországgal és a zavarosban halászik. Szónok helyesli a kormány politikáját ebben a pontban, de egyébként nem csatlakozik a kormány kereskedelmi politikájához.

Draskovic kereskedelmi miniszter hangsúlyozta, hogy a kormány nem tiltotta meg az árukivitel Ausztria-Magyarországból csak az egyedárusági cikkek átszállítását tiltotta meg, ehhez pedig joga van. Szónok azon a véleményen van, hogy ennek a kérdésnek tárgyalásánál a mostani kereskedelmi politikáról is lehet beszélni. A kormány is ellenzi a vámháborút, de ha nem lehet elkerülni, úgy Szerbia, ha nehezen is, de ki fogja tartani. A bolgár marha behozatalát a vámunió nem biztosítja.

A 3. szakasz és annak függeléke az íránt intézkedik, hogy a szerb bolgár marhatorgalmat külön autonóm törvény fogja szabályozni és így ki van zárva Bulgária versenye.

A szkupstina névszerinti szavazásban a módosított napirendet, amely a kormány magatartását helyesli, egyhangulag elfogadta.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irtá: Gorkij Maxim 32

Foma felemelte a fejét s így szólott:
— Nem tudom megérteni! Ljuba is ezt mondja.

— Melyik Ljuba? Mit mond?

— Tejtestvérem... Ugyanezt — mindig az élet miatt panaszkodik. Azt mondja, hogy nem lehet élni.

— Oh, ő még nagyon fiatal! És nagy szerencse, hogy máris tudja.

— Nagy szerencse? — kérdezte Foma gúnyosan. — Ugyan mitféle szerencse az, amely mellett mindig nyög és panaszkodik az ember.

— Figyelje csak meg mindig az emberek panaszait. A panaszban van a legnagyobb bölcsesség. Figyeljen rá. A panasz mutatja majd meg, hogy merre ne menjen...

Foma hallotta az asszony érlyes hangját s csodálkozva nézett körül. Mindezek a tárgyak régi ismerősei voltak, de ma mintha megváltoztak volna. A szoba telve volt apró csecsebecsékkel, a falakon apró képek függtek s minden kis asztalka görnyedezett a csinos és finom nippek terhe alatt. A lámpás vörös fénye szomorú hangulatot árasztott. Minderre ráborult

az alkonyat, csak itt ott csillogtak az aranyos képkeretek s a fehér porcellán-vázák.

Az ajtókon mozdulatlanul függtek a nehéz, selyem szövetek. Mindez nyugtalanította Fomát, aki úgy érezte, mintha eltévedt volna.

— Hallja hát, hogy miképpen beszélék önnel. Mintha az édesanyja, a huga lennék. Még soha életemben nem éreztem idegen iránt olyan rokoni érzést, mint ön iránt. És ön... nézze... miért elenségem? Hisz nekem? Nem? Igen?

Foma sóhajtott.

— Nem tudom... Hittem.

— És most?

— És most legjobb lesz, ha távozom.

Nem értem ezeket a dolgokat... pedig szeretném megérteni. De önmagamot sem értem. Mikor idejöttem, tudtam, hogy mit akarok mondani s most már nem tudom. Nyársra húzott, zavarba hozott... S aztán azt mondja: Én az anyja vagyok! Azaz: kotródjék!

— Ertsen meg... Nagyon sajnálom — mondta halkán az asszony.

Foma egyre izgatottabb lett s minél tovább beszélt, annál gunyosabb lett minden szava... Egyre vállát vonogatta, mintha valami láthatatlan köteléket akarna vele szétszaggatni.

— Sajnál? Dehát miért sajnál? Ne sajnáljon... Oh, nem is tudok már beszélni sem. Nagyon rossz, ha az embernek elakad a szava. De meg kell mondanom... Nem volt jó hozzámm — miért vezetett félre? Hát játékszer vagyok én?

— Csak azt akartam, hogy a közelemben legyen — mondotta Medinszkája egyszerűen s szavából az önvád hallatszott.

Foma már nem hallotta, amit az asszony mondott.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

M. Ö Igaza van. Az illető lap cziczerős hire a báró Gerliczy Félixné kitüntetésére vonatkozólag nem volt egyéb felületességet eláruló szenzáció-nál. A báróné már néhány éve tulajdonosa az Erzsébet rendnek.

K. M. (Gyula.) Pompás. Nagyon jó mesgyén halad. Tovább.

KÖZGAZDASÁG.

A Nagyváradai Hitelbank r. t. közgyűlése.

A Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság f. hó 3-án délután 4 órakor tartotta évi rendes közgyűlését rendkívül élénk érdeklődés mellett.

Jelen voltak a következő részvényesek: Sulyok István elnök. Boros Jonó, Bartos Gábor, Fűredi László, Goldfeder Sámuel, Gyagyovszki János, Hajnal Farkas, Kesztyüs János, Kovács Kálmán, Knapp Mihály, Kiss Elek, Kezdői Gyula, Lebovits Rudolf, Lukáts Ödön, Dr. Munk Béla, Neuman Gábor, Rákos Vilmos, Rotbart Ignácz, Richter Antal, Spitzer Béla, Sinka László, Schwartz Antal, Schlésinger Beni, Schiller Sándor. De, Székely Adolf, Vámos Jakab, Weisz Izidor, Wiman Béla, Dr. Waldman Márk, Weinstock Fülöp, Dr. Weinstock Armin, Perlesz József, Iakobovits Miksa, Kleiu Gyula, Bihari Gyula.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után megválasztottak az igazgatóságba egyhangulag: Kiss Elek és Munk Jakab. Felügyelő bizottságba: Perlesz József, Spitzer Béla, Vámos Jakab; igazg. tanácsba: Hajnal Farkas, Nádor Henrik, Neuman Zsigmondor, Oláh Ferencz, Maresch Károly, Grósz Sándor, Reiner Sándor, Rótbart Ignácz, Dr. Székely Adolf, Sinka László, Sonnenwirth Simon, Weiman Béla.

Végül Dr. Székely Adolf az igazgatóságnak köszönetet szavazott működéséért. Az 1905 év nyeresége volt 34217 korona 56 fillér. — osztalékkul a részvényeseknek 10 korona jutott részvényenkint.

NYILTTÉR.

Figyelmeztetés.

Tudomására hozom, a tisztelt közönségnek, hogy fiaimért senimimemü kötelezett-éget nem vállalok.

1500.

Bene István.

GOVRIKÁKOS

1498. okleveles mérnök, mérnöki- és vállalati irodát nyitott. Nagyvárad, Szentpéteriu. 7. sz. alatt.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenemü **tűkőr, réz- és vasbutorok** a lehető legszolidabb árszámítás mellett a **legszébb kivitelben** szerezhetőek be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel készülnek minden e szakmába vágó **asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások** a legjutányosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiszólóba készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irtá: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára **20 fillér.**

Vidékre 25 fillér előleges beküldése mellett bérmentesen küldetik meg.

A szerkesztő felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Olcso kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szálló-dával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is bennfoglaltatik) 10—50 évre a lehető legrovidebb idő alatt és legolcsóbb kamattal mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel csereleltek fel;

3. köztisztviselőknek, katonatisztoknak, állami, megyei és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhiteli eszközök ki.

Mindenféle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgálok felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

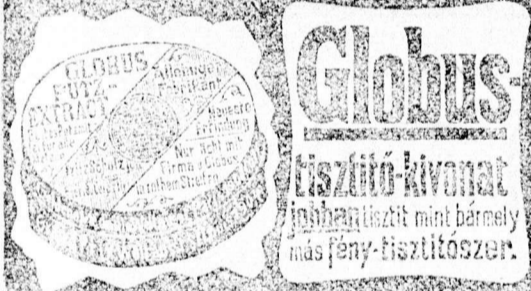
Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon szám 424.

930.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés Grand Prix

GLOBUS
Tisztító kivonat
Inhabilitált mint bármely más fény-tisztítószer.

Olcso, mélyen leszállított árak mellett kerülnek eladásra összes férfi, és női divatrua cikkek a

Fabry Testvérek

üzlethelyiségében Fő-utca, Moskovits-palota, Igazi alkalmi eladása egész finom áruknak, különösen nagy választék férfi ingek, gallérok, kszelők, divatos férfi, fiu és gyermek kalapok, sapkák, keztük, harisngák, alsó jäger ruházatok, takarók, utazó- és löpokröczok, galocsenek, hócipők, férfi, női és gyermek lábbelik, egész finom minőségben, olcso árak mellett, francia parchetek, rumburgi vásznak, szalag csipke, selyemkendők, pamutok különösen leszállított árak mellett.

3000 drb férfi divat nyakkendők igazán olcso árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett

Az üzletberendezés eladó. 1447

Ajánlom a következő

asztali boraimat

f. adózottan 10—25 L. fonott üvegekben (demyon)

1. n.-váradí új bor literje 28 és fél kr.
2. 1904. » ó bor » 31 és fél kr.
3. 1904. » ó vörös bor » 45 és fél kr.

Ugyan e borokat 50—100 literes hordókban, fogy. adó nélkül — házhoz szállítom vagy vasúti állomásra adom 18—21—35 frt. Hl. árban.

Molnár Lajos,

szőlőbirtokos, Schlauch tér 18. 1420.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. millenniumi kiállítás. áll. nagy arany érem. Hors-Concours

Telefon:

280. sz.

Alapítva:

1854.

Első magyar részvény serfözde Kőbánya.

Főraktár: Nagyvárad és Biharvármegye területére saját házukban

Nagyipiacz-tér, Salamon Benedek czégnél.

Kiváló orvosi szaktekintélyek ajánlják:

- HA gyöngékedik,
- HA vérszegény,
- HA gyermekágyas,
- HA szoptat,
- HA álmatlan,
- HA üdülő,
- HA rosszul táplált,
- HA ideges kimerültség és
- HA emésztési zavarokban szenved. tegyen kísérletet a

Kőbányai Első Magyar Részvény Serfözde

által eredeti gyári töltésben különleges üvegekben forgalomba hozott

Dupla Góliát maláta-gyógysörrel

s meglepő eredményt fognak elérni.

A sör minimális alkohol tartalmánál fogva gyermekeknek is ajánlatos.

Kapható: **Kádár János, Fő-utca, Janky A. utóda Kiss Károly, Maár és Szabó, Kern és Petrovics, Friedl és Jörösnél.**

Telefon 417.

Az „Első nagyváradí

Telefon 417.

csizma- és czipőgyár

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

Moskovits Farkas és Tsa

czég, mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és a legfinomabb lábbelieket *kizárólag kézimunkával* készítetteti.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házában (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében férfi, női, fiu és gyermek-

czipőket, vízmentes csizmákat eredeti gyári árban árusít és minden pár lábbelire a szabott gyári ár rá van plombálva.

Kitűnő anyag.

Tartós munka.

Legjobb szabás!

Kényelmes viselet!

Legdivatosabb facon!

Preis Mihály és Fia csődtömegétől

megvásárolt

BUTOROK

a mai naptól kezdve mélyen leszállított árban lesznek elárúsítva
Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 4. szám, volt Eleméry-házban.

Gőzcséplőkészletek 2¹/₂ től 12 lóerőig, **benzinmotorok,**

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,
aratógépek és egyéb **mezőgazdasági gépek**

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A magyar kir. államvasutak gépgyárának
vezérigénységénél Budapest V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést ingyen és bérmentve küldünk. — Kerületi képviselő: SPITZER EDE Nagyvárad.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Bémer-tér

Nagy maradékvásár megkezdődött!

Azon körülmény, hogy sikerült Aradon a jóhírnevű »Probst Károly és Társa Utódai«
cég csődtömegét és Kolozsvárott a »Balogh és Reil«-féle áruraktárt megvennünk, azon kel-
lemes helyzetbe vagyunk, hogy képesek vagyunk minden versenyt felülmulva
jó minőségű kézmű- és divatárubból eddig nem létezett **rendkívüli olcsó árak**
mellett, dus választékot szolgáltatni.

A **farsangra** igen alkalmas és czélszerű ajándékok
beszerzésére ajánljuk dus választéku áruraktárunkat, hol **női szöve-
tek, selymek, vásznak, fehérneműek, szőnyeg, függöny, paplan**
és **ágyneműekben** stb. dus választékot tartunk.

Fentieken kívül **rendkívüli olcsó árban** szolgálhatunk **boákat,**
női és gyermek harisnyákat, keztyűket, meleg alsó trikót, ruhákat,
férfi és női ingeket, korsettákat stb.

Amennyiben ritkán kínálkozik ily kedvező alkalom, hogy jó árut meglepő olcsó
áron bevásárolni lehessen, kérjük a t. cz. vevőközönséget áruháznak megtekintésére,
előre is biztosítva, hogy **olcsó, szabott árak** mellett fogjuk a szükségletét
kielégíteni.

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Kert-utca 5. számú ház és ugyanott egy Bösendorfi-zongora eladó.

Erdélyi pokróczok, flaneltakarók.

Szörme-kabátok, boák és muflók.

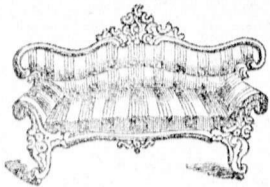
Női és gyermek felöltők.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcso

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-, szalon- és niszoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kívánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám

Meghívás

a Bihar megyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank 1906. évi február hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor saját üzleti helyiségében (Teleky-utca 3. sz.) tartandó

XXXVII. rendes közgyűlésére.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1905. évi üzletéről és indítványai a mérleg, zárószámadások, tartalék és osztalék tárgyában.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóságtól előterjesztett zárószámadások és mérlegről, valamint a nyereség felosztását tárgyazó indítványának megvizsgálására.
 3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő-bizottságtól kért felmentvény iránti határozathozatal.
 4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.
 5. A sorrend szerint kilépő 8 választmányi rendes és 1 póttagnak választása.
- Nagyvárad, 1906. január hó 16.

Az igazgatóság.

Azok a tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkértem, hogy az alapszabályaink 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg egy hónappal a nevükre irt részvényeiket le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárószámadások és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1906. január hó 26-tól kezdve a társulat helyiségében megtekinthető, sőt a zárószámadások a részvényesek kívánataira nyomtatott példányban előre is megküldetnek. 1477.

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógyászati, villanygyógyászati, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, forrólég-kezelés, gőzszekrény, póstyén-iszapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízoló- és soványító-gyógyászati.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegesúznál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.

Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Egy elismerő levél.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsóausztria.

Mittersill.

Értesitem Önt, az Ön Wilhelm-féle natiarthritikus antireumatikus vértisztító-teája hét személyen, akik csuszajások voltak, segített úgy, hogy most mind egészségesek, egy személy, ezt meg kell jegyezni, már egy egész éve ágyban feküdt de az én tanácsomra ivott ilyen teát, most pedig megint járhat a dolga után. Az én feleségem is nélkülözhetetlennek tartja a házban ezt a teát. A tea feltalálójának ezerszer köszönetet mondok. Ennek a teának minden házban és minden családban ott kell lennie.

Tisztelettel:

Krüll György.

Kapitány Franz Wilhelm gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriakban.

Hirdetés.

A »NAGYVÁRADI HITELBANK« részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után 5%-os kamatot fizet.

Leszámitol váltókat

Előlegel ad: értékpapirokra, ékszerekre és terményekre.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesül a n. ér. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb ára kapható. A sima izzólámpa ára átlagosan 72 fillér, homályos (matt), színes fényképes-izzólámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kaphatók áron szerződés alapján. Ugyancsak kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-6 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és öröktívvel berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipőlisztiszter

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszter, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szerek bizonyult köszvényél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-jeggyel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétkölés.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető éledelek, egy rendellen életmód által

gyomorhűlés, gyomorgöres, gyomorbaj, nehéz emésztés, elnyálkásodási bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitünő gyógyhatású növényekből s jó borból van készítve erősíti s eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószer lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képezését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőgés, gyomorégés, szélszorulás, émelygés, hányás, mely idült gyomorrfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy-szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorongatás, bél-göresök, szivdobogás, álmatlanság,** továbbá **vértelenség** a májban, lépben és aranyér bántalmak ezen kitünő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetelenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székelés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotából ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegesszítések, lehangoltságok, álmatlanságok, főfájások a betegeket sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és láplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárád, Püspöki, Csátár, Bihar, Körös-Tarján, Pereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadán, Marcziháza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar, Dioszeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kőtegyán, Gyula, Dohoz, Békés Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táraiban.

Továbbá a gyógyszerárak Nagyvárádon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borból Ausztria és Magyarország összes helységeibe **eredeti árakon.**

Utánzásoktól őrizkedni!!

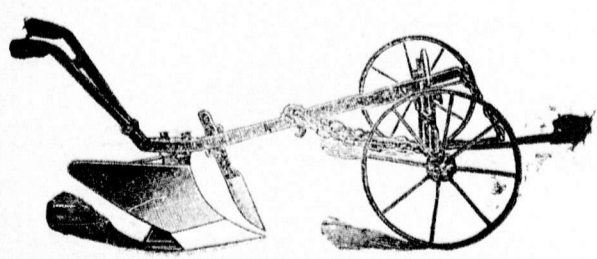
Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort“ kérni.

 A Korona- és Filler-bazárt teljesen áthelyezték szembe, a városi Bazár-épületbe, az Amerikai-áruház mellé.

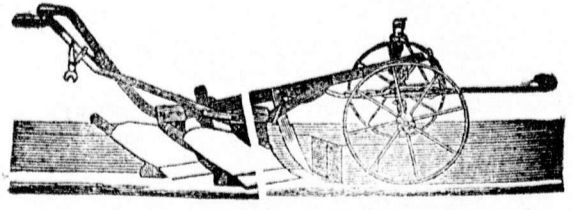
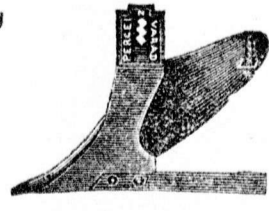
Hol tombola-játékok, bálí-legyezők, kotilionok, álarczok a legolcsóbban szerezhetők be, ugyszintén ajándék és dísz tárgyak, utazó-ládák és bőröndök, gyermek játékok, gyermek-kocsik, reform-szekerek, mely egyszersmint tolokocsi is. Gumí különlegességek.

Teljes tisztelettel: **FRISS és TSA KORONA- és FILLÉR-BAZÁR.** Fő-utcza, városi Bazár-épület. Telephon 130.

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talajmüvelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

Nyomtatott a Szent László-nyomdában Nagyvárádon.